

شعر

سروده‌های منتشر نشده پدر شعر انقلاب منتشر می‌شود

فرزند حمید سبزواری از چاپ بخشی از سروده‌های منتشر نشده پدرش در سال جدید با همکاری چند تن از شاعران کشور خبر داد. به گزارش تسنیم، محسن منتحنی، فرزند حمید سبزواری با اعلام خبر فوق، افزود: در یکی از دیدارهایی که جمعی از شاعران به منزل پدرم آمده بودند، گفت‌وگوهایی در این رابطه شد که در نهایت تصمیم بر این شد با همکاری چند تن از شاعران، مجموعه‌ای از کلیات سروده‌های پدرم به چاپ برسد. وی اذعان داشت: قرار است در این مجموعه تعدادی از غزلیات، قصاید و سروده‌های پدرم در دیگر قالب‌ها گردآوری شود. همچنین در این جلسه تصمیم بر این شد یکی، دو نفر از شاعران کار بازمینی اشعار را برعهده داشته باشند تا زیر نظر آنها کار به انجام برسد. منتحنی به سروده‌های منتشر نشده حمید سبزواری اشاره کرد و یادآور شد: پدرم بیش از ۴۰۰ سروده منتشر نشده دارد که بخشی از آنها کامل و بخشی هنوز به اتمام نرسیده است. در این مجموعه جدید قرار است تعدادی از این دسته از سروده‌ها نیز به چاپ برسد. فرزند حمید سبزواری وضعیت جسمی پدر شعر انقلاب را مساعد دانست.

یادداشت

یادداشتی از سیدمهدی شجاعی

شما که رفیق

سران ما بر سفره فهد نشستند

سیدمهدی شجاعی پس از ۲۲ سال در فرهنگسرای انقلاب اسلامی به بازخوانی یادداشتی پرداخت که به مناسبت شهادت سیدمرتضی آوینی نوشته بود.به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از روابطعمومی فرهنگسرای انقلاب اسلامی، سیدمهدی شجاعی، نویسنده که در سال ۱۳۷۲ و برای مراسم شهادت دوست دیرینش، سیدمرتضی آوینی متنی را نگاشته و قرأت کرد، پس از ۲۲ سال و به مناسبت برگزاری نشست «روایت یک حقیقت» که به همت فرهنگسرای انقلاب اسلامی برگزار شد، این متن را در برابر دوربین برای شرکت‌کنندگان در این مراسم خواند.

متن این یادداشت به شرح زیر است:

بسم‌الله‌رحمن‌الرحیم
این معز الاولیاء؟ این منزل الاعداء؟ این الطالب‌بدم‌المقتول بکربلا؟

شهادت‌ان سلام
سلام بر آن روز نورانی که زاده شدید، سلام بر آن ایام نورانی که زیستید و سلام بر آن لحظات شیرین وصال که به معشوق پیوستید. آخرین میهمان و آخرین شما و مناسبت مسافرم «مرتضی» یهانه‌ای شده است تا ما پر و بال سوختگان، این سوی مرز ماندگان! بی‌پروانگان! از پرواز جاماندگان و دردمندان و حسرت‌کشان و غیبطه‌خوران، تا ما هجران‌کشیدگان و حرمان‌دیدگان، در زیر چادر افسوس، سر بر شانه هم گذاریم و دردهای پنهان خویش را مویه کنیم. دوست داشتیم شما از سو بگوئید نه این حقیر روسیاه از این سو. دوست داشتیم شما از وعده‌های خدا بگوئید از «تجاره مریحه ستیرها لهم ربهّم»، از «جنات عدن»، از «فی معقد صدق عند ملیک مقدر»، از «رضی‌الله عنهم و رضو عنه»، از «ذلک فضل‌الله یوتیه من یشاء»، از «ولمن خاف مقام ربّه جنّات» از «متکنین علیها متقابلین»، از «هل اعیاء عند ربهّم یرزقون»، از «رجعی الی ربک راضیه مرضیه»، از «فادخلی فی عیادی و ادخلی جنّتی»، از «وسیق الذین اتقوا ربهّم الی الجنه زمر، حتی اذا جاؤها و فتحت ابوابها و قال لهم خرنّتها سلام علیکم طیبتم فادخلوها خالدين»، از «و آخر دعواهم ان الحمد لله رب‌العالمین»

سخن گفتن از این سو نیز نه برای آگاهی شماست که شما خود به عین‌الله بر این همه ناظر و حاضرید بسل واگوویه‌های دردمندانه جمعی است که از اصل شهادت خویش مانده است و میان او و معشوق خویش به قاعده یک جهان فاصله افتاده است. پس بشنوید از این سوی دیوار که پس از شما برما چه رفت.

...شما که رفیقید بسیاری از ارزش‌ها هم با شما رخت سفر بست و جز در کوچپس‌س کوچه‌های غربت، نشانی از خویش باقی نگذاشت. اگر زمانی داشتن و زیاده داشتن، عیب بود، پس از شما نداشتن عیب‌شده،بی‌عرضگی تلقی‌شدو ناتوانی، مسایقه‌ای پدید آمد که هر سه که در دلیل از رفتن و دودین باز ماند یا سر باز زد، مهر باطل پیشانی‌اش را زینت داد. شما که رفیقید خون میز در رگ‌های‌مان دویسد و هر کدام جزئی از صندلی‌های‌مان شدیم‌الهیکم‌التکائر روشن‌ترین آیهای‌است که سلوک ما را به تفسیر نشست. شما که رفیقید ارشتا از زیر سایه قانون نشست و ماشین کهنه «یاج» روغن تازه خورد. شما که رفیقید ارزش پول هم سقوط کرد و اقتصاد آنقدر سقوط کرد که درست در زیربنای هستی ما قرار گرفت.

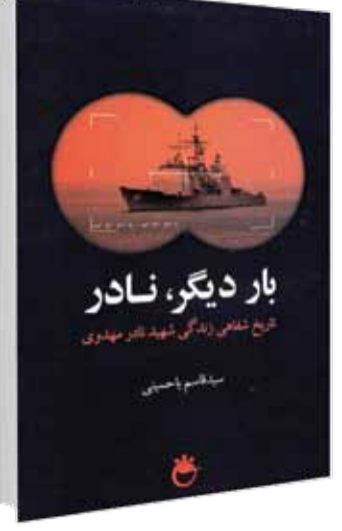
ادامه در صفحه ۵

نگاهی به کتاب «بار دیگر، نادر» نوشته سیدقاسم یاحسینی

آبی چون خلیج همیشه فارس

علی‌الله سلیمی*: برخی از رویدادهای دوران دفاع‌مقدس با ویژگی‌های منحصr به فردی گره خورده است که با گذشت چند دهه از پایان جنگ تحمیلی، هنوز همه ابعاد آن وقایع روشن نشده، در این میان، بهره‌گیری از تاریخ شفاهی به منزله مشاهدات عینی افراد شاهد ماجرا می‌تواند به روشنگری در این زمینه کمک کند. یکی از این موضوعات، دوران دفاع‌مقدس است؛ در خلیج‌فارس در دوران رزمندگان ایرانی برای مقابله با تهدیدهای دشمن بویژه ناوهای متجاوز آمریکایی که شجاعت‌های بی‌نظیر رزمندگان در این زمینه مثال‌زدنی است. از آثار موفق در این زمینه، کتاب «بار دیگر، نادر»؛ تاریخ شفاهی زندگی شهید نادر مهدوی به قلم سیدقاسم یاحسینی است که اخیراً از سوی نشر فاتحان در تهران چاپ و منتشر شده است. این کتاب در ۶ فصل به زندگی شهید نادر مهدوی از دوران کودکی تا شهادت و روزهای بعد از آن می‌پردازد. نویسنده در مقدمه اثر که به منزله گزارش کار وی نیز محسوب می‌شود، به چگونگی تالیف این کتاب می‌پردازد و یادآوری می‌کند که پیش از انتشار این اثر نیز در آثار متعدد به زوایای مختلف زندگی شهید مهدوی اشاره شده اما هیچ کدام کامل و جامع نیست، چرا که منابع مستند رسمی تا به حال درباره این شهید از سوی مراکز نظامی ایرانی و آمریکایی منتشر نشده است. «درباره گروه مقابله به مثل در خلیج‌فارس اطلاعات مستند و به دور از بزرگنمایی و بر پایه اسناد متقن تاریخی و اداری، چندان زیاد نیست، در حال حاضر نیز چنین اسنادی، که به هر حال لازمه کار تاریخ‌نگاری علمی و آکادمیک است، در اختیار مورخان قرار نگرفته است. نه‌تنها سپاه پاسداران در ایران هنوز چنین اسنادی را منتشر نکرده، بلکه

نیروی دریایی آمریکا نیز تا امروز اسناد بازجویی‌ها و اطلاعات محرمانه خود در این باره را در اختیار مورخان قرار نداده است.»(ص ۱۵) بنابراین مولف کتاب به تاریخ شفاهی یا همان خاطرات شفاهی خانواده، دوستان و هم‌زمان شهید روی آورده تا گوشه‌هایی از ناگفته‌های زندگی و رشادت‌های شهید مهدوی را بیان کند. مطالب فصل اول کتاب با عنوان «کودکی و نوجوانی(حسین نادر»، ۱۳ روایت به نقل از حسن فقیه برادر شهید نادر مهدوی است. او در این روایت‌های اغلب کوتاه به تولد و دوران کودکی و نوجوانی شهید اشاره می‌کند. در فصل دوم با عنوان «نادر در انقلاب و جنگ» نیز برادر شهید در ۱۲ روایت به برهه‌های حساسی از زندگی شهید در این مقطع تاریخی تاکید دارد. برای فصل سوم کتاب، عنوان «نادر، مامور جزیره خارک» انتخاب و ۱۵ روایت به نقل از برادر و نیز چند هم‌رمز شهید بیان شده است. «عملیات مقابله به مثل در خلیج‌فارس» عنوان فصل چهارم اثر است که در آن با نقل ۴۳ روایت از افراد مختلف به نبردهای دریایی رزمندگان ایرانی به فرماندهی شهید نادر مهدوی در مقابله با ناوهای نیروهای متجاوز در آب‌های خلیج‌فارس پرداخته می‌شود. فصل پنجم با عنوان «آخرین نبرد در خلیج‌فارس» همه روایت‌ها، دیده و شنیده‌های دیگران درباره این شهید است. البته در برخی از این روایت‌ها، هم‌زمان شهید خاطراتی را تعریف می‌کنند که در کنار شهید مهدوی سپری کرده‌اند. حتی به ندرت دیالوگی از شهید بیان شده است. نویسنده کتاب صرفاً بر پایه خاطرات شفاهی چند تن از اقوام و دوستان و هم‌زمان شهید مهدوی، زندگی وی را از آغاز تا شهادت و حتی پس از شهادت، روایت کرده است، چون نام شهید مهدوی با عملیات‌های مقابله به مثل در خلیج‌فارس گره خورده است. برای

آشنایی نسل جوان با چگونگی شکل‌گیری نیروی دریایی سپاه پاسداران و علل آغاز عملیات‌های مقابله به مثل، ضروری بود مطالبی در قالب خاطرات شفاهی در کتاب حاضر گنجانده شود. ضمناً روی ۲ شخصیت دیگر از اعضای این گروه، شهیدان نصرالله شفیعی بویژه بیژن گرد، مانور داده شود البته چنانکه از نام کتاب پیداست، محور اصلی در این اثر، زندگی و شهادت تراژیک شهید نادر مهدوی است. چاپ اول کتاب «بار دیگر، نادر»؛ تاریخ شفاهی زندگی شهید نادر مهدوی به قلم سیدقاسم یاحسینی در ۲۶۴ صفحه و با شمارگان ۳۰۰۰ نسخه از سوی نشر فاتحان- سازمان حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع‌مقدس سپاه- در تهران چاپ و منتشر شده است.

*** کارشناس و منتقد ادبی**

است، مشکلی ایجاد نمی‌کند اما وقتی شخصیت اصلی یک بوزافروش زبون استانبولی است، یک جای کار می‌لنگد و این شرم‌آور است، چون با این وجود «بیگانگی در ذهنم» می‌تواند با مهارت تمام بافت ملال‌آور زندگی روزمره را به تصویر بکشد. این بویژه برای نویسنده‌ای برجسته در ترکیه که سال‌ها مجبور بود با محافظ شخصی در جماع عمومی ظاهر شود، امری بسیار تأثیرگذار است. رویدادهای اجتماعی مهمی اتفاق می‌افتد، خسونت‌های خیابانی چپ و راست در دهه ۱۹۷۰، کودتای نظامی ۱۹۸۰، زلزله سال ۱۹۹۹، اما همه اینها در پس‌زمینه داستان قرار داده شده است. در «بیگانگی در ذهنم» ما شاهدیم که دگرگونی استانبول با چنان سرعتی اتفاق می‌افتد که انگار خاطرات به شکل «قصه‌های جن و پری» به نظر می‌رسند. وقتی اولین‌بار «مولود» به این شهر یا می‌گازد، جمعیت آن ۳ میلیون نفر است اما طی ۳ دهه نرخ رشد جمعیت آنچنان دچار تورم می‌شود که استانبول به متروپلیسی خارج از کنترل بدل می‌شود. لواخر داستان، قهرمان اظهار می‌کند که خیابان‌های شهر به «بخشی از وجود او» تبدیل شده‌اند، اما دارند یکی به سرعت تغییر می‌کنند. اورهان پاموک به عنوان یکی از مطرح‌ترین رمان‌نویسان ترکیه، خالق آثاری چون «زندگی‌سوز»، «موزه معصومیت»، «برف»، «کتاب‌سپناه»، «نام من سرخ» و اثر زندگینامه‌ای روانشناهانه است. نقطه مرکزی ندارد و پر از پیچ‌وخم است اما هرگز خسته‌کننده نیست. ترجمه «کین اولکاپ» از این اثر به‌خوبی کار مترجم پیشین پاموک یعنی «مانورین فرلی» است. اما این کتاب هم چنین مشکلی دارد که در طول دوران حرفه‌ای نویسنده، او را دنبال می‌کند. درست مثل شخصیت اصلی اکثر رمان‌های پاموک، «مولود» در اصل خود او است. وقتی قهرمان مثل یک فرد احساسی و ادبی باورپذیر

توجه به بومی‌گرایی در آثار ادبی اورهان پاموک

نام من زندگی

علاقه مردم بود، بوزا امروزه نوشیدنی تقریباً منسوخ‌ی در ترکیه است و نسل جوان کمتر آن را می‌شناسند و پیرها هم به‌ندرت آن را به عنوان کنجکاوئی نوستالژیک به یاد می‌آورند. «مولود» در این کتاب به عنوان «نتیقهای زنده از دوران قدیم که هنوز از مد نیفتاده» توصیف می‌شود. خواننده طی سال‌ها با پس‌زمینه آشفته شهری، شاهد نام‌نگاری‌های خود وابسته مانده‌اند، شغل‌های ایست و موقت پدر شنش و قطع شدن رابطه‌اش با دوستان قدیمی است. در گریوراد تغییر و تحولات زندگی، «مولود» به رفت‌وآمد در حاشیه‌های دورافتاده شهری برای فروش بوزا ادامه می‌دهد. او این‌س کار را می‌کند تا به زعم خودش «بیگانگی در ذهنش» را ارضا کند. کتاب در کنار روی سو‌مشخصی، مملو از بخش‌هایی است که از زبان شخصیت‌های متعدد داستان روایت می‌شود. این به اثر، احساس چندصدایی می‌دهد که یادآور کارهای «فاکتور» است. پاموک این تکنیک را

تجمع اعتراضی مقابل موزه هنرهای معاصر تهران

بر گمانه‌زنی‌هایی که لرزه بر اندام هنرمندان متعدد و دلبسته به سرنوشت فرهنگ و هنر این مرز و بوم می‌انداذ، دیگر زمان آن فرارسیده است که پاسخ‌گویی جدی وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی را طلب کنیم و از ایشان بخواهیم با اظهارنظر رسمی در این باره موضع نهایی و قطعی وزارت ارشاد را اعلام کنند. چه بسا برگزاری نشست‌ها باهالی فرهنگ و شنیدن دغدغه‌ها و دل‌نگرانی‌های آنان نه‌تنها باعث از بین رفتن ناراحتی‌ها شود بلکه به همدلی و همراهی همه‌جانبه هنرمندان در حل

فرهنگ و هنر

نگاهی به کتاب «بار دیگر، نادر» نوشته سیدقاسم یاحسینی

آبی چون خلیج همیشه فارس

رویدادها

تحلیل از مقام ادبی مصطفی علیپور در مراسم «شب شاعر»

بیست‌وسومین مراسم شب شاعر سازمان هنری و رسانه‌ای اوج به تحلیل از استاد مصطفی علیپور اختصاص دارد. مراسم آیین «شب شاعر» در تحلیل از مقام ادبی مصطفی علیپور عصر امروز از ساعت ۱۷ در نخلستان سازمان هنری و رسانه‌ای اوج برگزار می‌شود. اسماعیل امینی، حسین اسرافیلی، علیرضا قزوه، مصطفی محدثی خراسانی، علی محمد مودب، سیداکبر میرجعفری، مهران بی‌غمی و... از جمله چهره‌هایی هستند که در این مراسم حضور خواهند داشت. مصطفی علیپور تاکنون ۷ دوره کتاب سال و ۴ دوره جشنواره بین‌المللی شعر فجر را دآوری کرده است. او همچنین داور بسیاری از جشنواره‌های کشور نظیر «شب‌های شهرپور»، «جشنواره دوسالانه دانشگاه‌ها»، «جشنواره شعر جوان»، «خط سوم»، «جایزه پروین اعتصامی» و... را به عهده داشته و تاکنون از او «از گسوی کوچک‌رود»، «هفت‌بند بویه»، «گزیده ادبیات معاصر ۵۷» و «باران انگورهای سوخته» منتشر شده است.

■ ■ ■

مجید مجیدی داور جشنواره جهانی فجر شد

رضا میر کریمی، دبیر جشنواره جهانی فیلم فجر جمعه شب با حضور در برنامه تلویزیونی «هفت»، داوران بخش رقابتی «سینما سعادت» جشنواره را معرفی کرد که داور شناخته شده خارجی و مجید مجیدی و ناسر تقوایی از ایران عضو آن هستند. دبیر جشنواره جهانی فیلم فجر در بخش دیگری از صحبت‌هایش به اعتبار جشنواره جهانی فجر اشاره داشت و در این باره گفت: «در منطقه هیچ جشنواره‌ای نداریم که قدرت و اعتبار سینمای ایران و جشنواره فیلم فجر را داشته باشد و هیچ رویداد فرهنگی ثابتی هم برگزار نمی‌شود. در آسیای میانه و دیگر کشورهای همسایه سینمای ایران را دوست دارند و برای فیلم‌های خودشان از آلمان‌های فیلم‌ها ما استفاده می‌کنند، چرا تقوایی را به وجود نیاوریم که همین کشورها بتوانند فیلم‌های ایرانی و فیلم‌های هم‌جنس را ببینند». قرار است در این دوره از جشنواره نسخه بازسازی شده مستند «باد صبا» و فیلم سینمایی «گاو» اکران شود. همچنین برای نخستین بار فیلمی تاریخی از ۹۰ سال پیش ایران که در مسکو نگهداری می‌شده است، در موزه ایران باستان نمایش داده خواهد شد.

■ ■ ■

شعر خوانی شاعران عرب‌زبان در جوار آرامگاه دعبل خزاعی

طاهره چک، همایون قتیانی، مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان خوزستان از شعرخوانی شاعران عرب‌زبان رضوی در مساجد شهرهای عرب‌زبان خوزستان در ایام دهه کرامت خبر داد و گفت: هفتمین جشنواره بین‌المللی شعر رضوی به زبان عربی در جوار آرامگاه دعبل خزاعی در شوش برگزار می‌شود. وی با اشاره به اینکه سال گذشته در شهرهای آبادان و خرمشهر، شاعران عرب‌زبان رضوی در مساجد این شهرها به شعرخوانی پرداختند، گفت: این تجربه موفق بود و مردم از آن استقبال گسترده‌ای کردند و هزاران نفر در دهه کرامت در این ۲ شهر مخاطب این شعرها شدند. وی تصریح کرد: سال گذشته شبکه‌ها العنار، الکوثر، الاهواز و شبکه تلویزیونی کربلا اختتامیه این جشنواره را پوشش گسترده‌ای دادند و امسال نیز این اتفاق تکرار می‌شود. وی از انتشار کتاب اشعار رضوی عربی خبر داد و گفت: به دنبال آن هستیم در یک مجموعه کتاب، اشعار رضوی به زبان عربی را گردآوری و منتشر کنیم. همچنین قرار است مراسم نماندن سالروز ورود امام رضاع) به ایران و استقبال از چهاردهمین دوره جشنواره بین‌المللی امام رضاع) در شلمچه و در جوار شهدای گمنام ۸ سال دفاع مقدس برگزار شود.

■ ■ ■

معرفی فیلم‌های ایرانی جشنواره جهانی فیلم فجر

لیست فیلم‌های حاضر در جشنواره جهانی فیلم فجر که امسال برای دومین سال پیاپی به شکلی مجزا از بخش ملی از اول آذرماه آغاز خواهد شد با انتخاب و معرفی آثار ایرانی تکمیل شد. به گزارش ستاد خبری جشنواره، در بخش سینمای سعادت ۳ فیلم «روند» به کارگردانی پوریا آذربایجانی، «خانه‌ای در خیابان چهل‌ویکم» به کارگردانی حمیدرضا قربانی و «هنس» به کارگردانی ترگس آبیاز در ۱۲ فیلم خارجی به رقابت خواهند پرداخت. در بخش جلوه‌گاه شرق فیلم‌های «A۱۵۷» ساخته بهروز نورانی‌پور، «برادرم خسرو» ساخته احسان بیگلری و «هاری» ساخته امیراحمد انصاری به ۱۲ فیلم خارجی این بخش پیوستند.